sad, jež plynou z pojmu vyvlastnění samého. V některých vyvlastňovacích zákonech došly tyto zásady výrazu v positivních ustanoveních, přizpůsobených oněm poměrům a účelům, pro něž je ten který zákon dán, tak zejména i v zák. č. 30/1878 ř. z., čímž však není vysloveno, že by takovéto zásady nebyly immanentní i normám jiným, jen povšechně vyvlastnění pro určitý účel dovolujícím.

Vyvlastnění jeví se jako příkrý zásah do majetkové svobody jednotlivcovy a je postaveno v § 109 úst. listiny pod sankci, že je přípustné jedině na základě zákona. Nucený přechod vlastnického práva k určitému předmětu, jak se vyvlastněním uskutečňuje, je úzce spjat s veřejným účelem, pro který zákon vyvlastnění připouští. Jestliže tedy veřejného účelu, který je zákonem sledován, nemůže býti s předmětem vyvlastněným dosaženo, pak je vzat vyvlastňovacímu nálezu jakýkoli podklad. Vyvlastněný musí pak míti možnost domáhati se toho, aby vyvlastnění bylo zrušeno, když předmět vyvlastněný nemá sloužiti účelu veřejnému, pro který bylo vyvlastnění provedeno. Toto právo vyvlastněného má svůj důvod již v pojmu vyvlastnění jakožto výjimečného zásahu, pro uskutečnění určitého veřejného účelu, takže může býti uplatňováno i tehdy, jestliže positivní předpis zákonný podobné úpravy neobsahuje.

Je další otázkou, které předpoklady musí býti splněny, aby vyvlastněný mohl uplatniti tento svůj právní nárok. Nepochybně je k tomu oprávněn tehdy, je-li jisto, že vyvlastněného předmětu nebude k veřejnému účelu, pro který byl vyvlastněn, použito, zejména tedy, bylo-li příslušného veřejného účelu již dosaženo bez použití vyvlastněného předmětu. Jestliže však po povolení vyvlastnění vyjde najevo, že od uskutečnění onoho účelu, který byl vyvlastněním sledován, se upouští, nebo uskutečnění to opomíjí, pak je věcí úřadu, který vyvlastňovací nález vydal, aby k žádosti expropriáta se zřetelem na všechny okolnosti, padající na váhu, posoudil, zda doba, která uplynula od pravoplatnosti vyvlastňovacího nálezu, je přiměřená tomu, aby bylo mohlo dojíti již ke skutečnému vyvlastňovacímu nálezu odpovídajícímu použití expropriovaného předmětu a zda tedy nárok na zrušení vyvlastňovacího nálezu je podle okolností případu odůvodněný čili nic.

V daném případě prokazovala st-lka v řízení správním a činí tak i ve stížnosti k tomuto soudu, že od vydání vyvlastňovacího nálezu uplynula již delší doba, aniž bylo vyvlastněného pozemku použito ke stavbě silnice, pro niž bylo vyvlastnění provedeno. Žal. úřad nezabýval se touto okolností a důsledky st-lkou z ní vyvozovanými, pojímaje její žádost výhradně jako požadavek o analogické použití zák. č. 30/1878 ř. z. Tímto opomenutím dopustil se žal. úřad vady řízení, která zaviněna byla nesprávným právním názorem, že vyvlastněný nemá — není-li o tom v normě, podle níž se vyvlastnění řídí, výslovného předpisu — vůbec právního nároku na zrušení vyvlastňovacího nálezu. Proto slušelo nař. rozhodnutí zrušiti podle § 7 zák. o ss pro nezákonnost.

Č. 11.627.

Řízení správní. — Řízení před nss-em: Rozhodnutí, jež obsahuje dva vzájemně se vylučující výroky (zamítnutí odvolání

jednak z důvodů věcných, jednak pro opožděnost), trpí vnitřním rozporem, k němuž nss přihlíží z moci úřední.

(Nález ze dne 21. prosince 1934 č. 24.097.)

Věc: Václav F. v P. proti okresnímu úřadu v Plané o trestní nález ve věci stavební.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro vadnost řízení.

Důvody: Městský úřad v Plané sdělil výměrem ze 17. října 1929 Všeužitečnému stavebnímu a bytovému družstvu, zapsanému společenstvu s r. o. v P., jako majiteli domu č. p. 178/III tamtéž, že obec započala se stavbou hlavní stoky a vyzval je na základě §§ 76 a 79 stav. řádu, aby připojilo tento dům k hlavní stoce. Ježto výzvě této vyhověno nebylo, vyzval městský úřad družstvo opětně výměrem z 9. května 1930 k připojení jeho domu k hlavní stoce do 14 dnů pod pohrůžkou pořádkové pokuty. Oba tyto výměry byly doručeny A. B. jako tehdejšímu náměstku starosty jmenovaného družstva. Když ani této výzvy nebylo uposlechnuto, vyzval městský úřad výměrem z 25. dubna 1931 družstvo zase, aby zřídilo stokovou přípojku do 4 neděl, jinak že budou učiněna donucovací opatření. Tento výměr doručen byl dnešnímu st-li jako tehdejšímu starostovi řečeného družstva. Po marném uplynutí této lhůty byla pak uložena st-li, jenž nabyl zatím se svou manželkou vlastnického práva k domu č. p. 178/III, na základě usnesení městské rady z 26. června 1931 pokuta 200 Kč s tím, že bude zvýšena na 500 Kč, nebude-li stoková přípojka do 8 neděl provedena. Usnesení toto bylo intimováno st-li jako majiteli uvedeného domu výměrem městského úřadu z 10. července 1931 bez poučení o opravných prostředcích. Výměr byl mu doručen dne 16. července 1931. St-l podal proti němu přímo u okr. úřadu v Plané rekurs, který tam došel dne 24. července 1931 a byl odtud postoupen dne 29. července 1931 městskému úřadu, kamž podle podacího razítka došel 1. srpna 1931.

Nař. rozhodnutím byl tento rekurs zamítnut jako neodůvodněný a opožděný. V důvodech žal. úřad obšírnými vývody dokazuje, že je stížnost věcně neoprávněná a tedy bezdůvodná, vedle toho zvlášť však konstatuje, že stížnost nutno zamítnouti také jako opožděnou, ježto došla na zákonné podací místo po uplynutí odvolací lhůty.

Z enunciátu i z důvodů tohoto rozhodnutí jest nepochybně zřejmo, že žal. úřad vyřídil rekurs st-lův dvěma samostatnými výroky různé právní povahy. Výrokem prvním zamítl jej totiž z důvodů meritorních jako neodůvodněný, výrokem druhým zamítl (správně odmítl) jej jako opožděný, tedy nepřípustný, z důvodu formálního. Oba tyto výroky vedle sebe však obstáti nemohou, neboť, byl-li rekurs opožděn a z tohoto důvodu odmítnut jako nepřípustný, pak nebylo již možno rozhodovati o něm věcně. Nelze přece logicky v témž sporu rozhodnutí ve věci samé odepříti pro opožděnost a tedy nepřípustnost opravného prostředku, přes toto odepření však zároveň o nepřípustném opravném prostředku skutečně současně také rozhodnouti meritorně a zamítnouti jej pro bezdůvodnost.

Rozhodnutí, obsahující zároveň oba takové vzájemně se vylučující výroky, trpí samo v sobě vnitřním rozporem, který znemožňuje zjistiti skutečné právní stanovisko žal. úřadu. Žal. úřad, který vydal takovéto rozhodnutí s dvěma vzájemně si odporujícími výroky, porušil podstatné formy administrativního řízení, k čemuž nss musí hleděti z povinnosti úřední. Nař. rozhodnutí bylo proto zrušeno podle § 6 zák. o ss.

Č. 11.628.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní: * Pracuje-li zaměstnanec u téhož zaměstnavatele jak v podniku zemědělském, tak v podniku živnostenském, je pro otázku příslušnosti jeho k pojištění rozhodným, v kterém podniku pracuje převážně.

(Nález ze dne 21. prosince 1934 č. 24.148.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 1424/22, 8552/30.

Věc: Okresní nemocenská pojišťovna v Kroměříži (adv. Dr. Zdenko Popper z Prahy) proti zemskému úřadu v Brně o pojistnou příslušnost.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Výměrem okresního úřadu v Kroměříži z 11. června 1931 bylo k žádosti okresní nemoc. pojišťovny v Kroměříži podle § 160 a) zák. č. 221/24, ve znění zák. č. 184/28 Sb., rozhodnuto, že služebná Anežka M. v zaměstnání u Josefa O., hostinského v P., náleží pojištěním k okresní nemoc. pojišťovně v Kroměříži. V důvodech se praví: »Dle svědecké výpovědi Josefa O. z 5. června 1931 a dle konaného šetření má tento hostinec a obchod. Daně platí z obchodu a hostince 800 Kč, daně pozemkové 300 Kč. Střediskem jeho zaměstnání jest obstarávání prací v hostinci a obchodě, kde jest celý den. Jen když má volno, podívá se na pole. Polní hospodářství má co vedlejší, ježto pole nechce dáti do nájmu, poněvadž na nich získá potřebné plodiny pro domácnost. Má v celku 9 měřic pole, z nichž 2 až 2½ měřice mívá osázené řepou, na jedné a půl zemáky a na ostatním lucerku a obilí. Za zemědělského nebo lesního zaměstnance naproti tomu podle předpisů zák. č. 221 ex 1924 lze považovati jedině zaměstnance, který pracuje v zemědělském nebo lesním podniku. Při tom nezáleží na tom, jaké práce zaměstnanec vykonává, nýbrž na tom, v jakém podniku jest zaměstnán. V konkrétním případě nelze zjistiti, že by hostinský O. měl zemědělský podnik, neboť, jak z uvedených údajů je patrno, jde tu o zemědělskou výrobu vedlejší, při hlavním zaměstnání živnostenském.«

Zemský úřad v Brně nař. rozhodnutím vyhověl odvolání zemědělské nemoc. pojišťovny v K., zrušil výměr okresního úřadu a vyslovil, že Anežka M. náleží pojištěním k zemědělské nemoc. pojišťovně v K. Připojeno jest toto odůvodnění: »Podnik Josefa O. jest částečně zemědělským a částečně živnostenským. Pro pojistnou příslušnost v takovémto podniku jest rozhodující ta okolnost, zda pojištěnec převážně jest zaměstnán prací zemědělskou neb živnostenskou. Podle výpovědi Anežky M. a Josefa O. pracuje tato převážně v podniku zemědělském, kdež ob-